

YATIRIM İNDİRİMİ KONUSUNDA NOT:

1-) Ticari ve Zirai Kazançlarda Yatırım İndirimi İstisnası Gelir Vergisi Kanununun 19. Maddesinde yer almakta iken, **30.03.2006 Tarih ve 5479 Sayılı** Kanunun 2. Maddesi ile tamamen kaldırılmıştır.

5479 Sayılı Kanunun 3. Maddesi ile de 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununa **GEÇİCİ 69. MADDE** Eklenmiştir. Madde Aşağıdaki Gibidir.

GEÇİCİ MADDE 69:

Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri; 31/12/2005 tarihi itibarıyla mevcut olup, 2005 yılı kazançlarından indiremedikleri yatırım indirimi istisnası tutarları ile;

a) 24/4/2003 tarihinden önce yapılan müracaatlara istinaden düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 9/4/2003 tarihli ve 4842 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmadan önceki ek 1, 2, 3, 4, 5 ve 6 ncı maddeleri çerçevesinde başlanılmış yatırımları için belge kapsamında 1/1/2006 tarihinden sonra yapacakları yatırımları,

b) 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun mülga 19 uncu maddesi kapsamında 1/1/2006 tarihinden önce başlanan yatırımlarla ilgili olarak, yatırımla iktisadi ve teknik bakımdan bütünlük arz edip bu tarihten sonra yapılan yatırımları, nedeniyle, 31/12/2005 tarihinde yürürlükte bulunan mevzuat hükümlerine göre hesaplayacakları yatırım indirimi istisnası tutarlarını, yine bu tarihteki mevzuat hükümleri (vergi oranına ilişkin hükümler dahil) çerçevesinde sadece 2006, 2007 ve 2008 yıllarına ait kazançlarından indirebilirler.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

2-) Diğer Yandan; Yatırım İndirimi, Gelir Vergisi Kanununun 36 ıncı maddesinden sonra ki; Sekizinci Bölümde Ek 1- 6 ıncı maddeler arasında yer almakta iken, **09.04.2003 Tarih ve 4842 Sayılı** Kanunun 37 / 1 – c maddesi ile TAMAMEN Kanundan çıkarılmıştır.

Ancak, 4842 Sayılı Kanununun 17 inci Maddesi İle de; Gelir Vergisi Kanununa Aşağıda Belirtilen **GEÇİCİ MADDE 61** EKLENEREK Yatırım İndirimi Konusunda bu tarih itibariyle devam eden durumlarla ilgili düzenleme yapıldı.

GEÇİCİ MADDE 61

Bu maddenin yürürlük tarihinden önce yapılan müracaatlara istinaden düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamındaki yatırımlarla ilgili yatırım harcamalarına (teşvik belgelerine bu tarihten sonra ilave edilen iktisadî kıymetler için yapılan harcamalar hariç), yatırım indirimi uygulamasına ilişkin olarak Gelir Vergisi Kanununun bu tarihten önce yürürlükte bulunan hükümleri uygulanır.

Yukarıda belirtilen şekilde yatırım indirimi istisnasından yararlanan kazançlar ile bu maddenin yürürlük tarihinden önce gerçekleşen yatırımlar üzerinden hesaplanan ve kazancın yetersiz olması nedeniyle sonraki dönemlere devreden yatırım indiriminden yararlanan kazançlar üzerinden dağıtılsın, dağıtılmasının %19,8 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılır.

İsteyen mükellefler, bu maddenin yürürlük tarihinden önce yapılan müracaatlara istinaden düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında bu tarihten itibaren yaptıkları harcamaları (öngörülen harcamalar kapsamında daha önce yatırım indirimi istisnasından yararlanmış harcamalar hariç) için bu Kanununun 19 uncu maddesinde yer alan hükümler çerçevesinde yatırım indirimi istisnasından yararlanabilirler. Bunun için bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonraki ilk geçici vergilendirme dönemine ilişkin beyannamenin verileceği tarihe kadar bağlı bulunulan vergi dairesine bir bildirimde bulunulması ve tercihin, alınmış olan yatırım teşvik belgelerinin tamamı için yapılması şarttır.

Ayrıca; GEÇİCİ MADDE 65 de, Yatırım İndirimi İstisnasını seçmiş mükelleflerin, bu tercihlerini nasıl kullanacakları açıklanmıştır.

GEÇİCİ MADDE 65

Geçici 61 inci madde kapsamında yatırım indirimi istisnası uygulamasını seçmiş olan mükellefler, bu tercihlerini bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra verilmesi gereken ilk geçici vergi beyannamesinin verilmesi gereken tarihe kadar bağlı buldukları vergi dairesine bildirimde bulunmak suretiyle değiştirebilirler. Bu şekilde tercihlerini değiştiren mükellefler, 24.4.2003 tarihinden itibaren yaptıkları harcamalar (öngörülen harcamalar kapsamında daha önce yatırım indirimi istisnasından yararlanmış harcamalar hariç) için 19 uncu maddede yer alan hükümler çerçevesinde yatırım indirimi istisnasından yararlanabilirler. Tercihlerini değiştirmeyen mükellefler ise, yatırım indirimi istisna tutarlarının tespitinde, enflasyon düzeltmesi uygulaması sonucu yatırım indiriminden yararlanan iktisadî kıymetlerle ilgili olarak oluşan düzeltme farklarını dikkate alamazlar. 19 uncu madde kapsamında yatırım indirimi istisnası tutarlarının tespitinde 1.1.2004 tarihine kadar yapılan harcama tutarları düzeltilmiş değerleri ile dikkate alınmaz,

3-) Mevcut Yasal Durum:

19.06.2012 tarihinde yürürlüğe giren ve teşvik sistemimizin omurgasını oluşturan 2012/3305 sayılı “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar” ile bu karara ilişkin 2012/1 sayılı Uygulama Tebliğinde bugüne kadar sektör ihtiyaçları ve ülke gerçekleri göz önünde bulundurulmak suretiyle çok sayıda değişiklik yapılmıştır.

Bugün yürürlükte olan teşvik sistemimiz; bölgesel gelişmişlik farklarını azaltma, teknoloji transferi sağlama, Ar-Ge’ye dayalı, katma değeri yüksek, ihracat veya ithal ikamesi odaklı üretim, coğrafi kümelenme, istihdam, stratejik alanlarda dış bağımlılığı azaltma gibi pek çok hedefi gözeten iddialı ve çok kapsamlı teşvik özelliği taşımaktadır.

İNDİRİMLİ KURUMLAR VERGİSİNE İLİŞKİN YASAL DÜZENLEMELER:

Ülkemizde 2009 yılından itibaren teşvik belgesi kapsamında yapılan yatırımlardan elde edilen kazançlar için “İndirimli Kurumlar Vergisi” adı altında yeni bir uygulamaya geçilmiştir. Bu kapsamda yatırımların gelir ve kurumlar vergisi yoluyla desteklenmesi amacıyla uzun süre uygulanan “Yatırım İndirimi İstisnası” yerine, yatırımlardan elde edilen kazançların indirimli oranla vergilendirilmesi esası benimsenmiştir.

Yeni müessese esas olarak Kurumlar Vergisi Kanunu’nun (KVK) 32/A maddesinde düzenlenmiş olup, yatırım harcamaları üzerinden yatırıma katkı tutarı

hesaplanması ve yatırıma katkı tutarına ulaşıncaya kadar beyan edilen kazancın indirimli oranla vergilendirilmesi esasına dayanmaktadır. Yatırıma katkı tutarı kadar olan gelir veya kurumlar vergisi yatırımcıdan alınmayarak, yatırımların bu yolla desteklenmesi amaçlanmıştır.

KVK'nın 32/A maddesinin ilk halinde indirimli oranla vergilemenin başlangıcı, yatırımın tamamlanıp, yatırımdan kazanç elde edilmeye başlanmasına bağlanmıştır. Ancak daha sonra yapılan değişiklikle yatırımcıların diğer faaliyetlerinden elde edilen kazançlar için de **yatırım aşamasında** indirimli vergi uygulamasına imkân sağlanmıştır. Böylece diğer faaliyetlerinden kazanç elde eden yatırımcılar için yatırımın tamamlanmasını bekleme gereği ortadan kalkmıştır.

Kurumlar Vergisi Genel Tebliği'nde; diğer faaliyetlerden elde edilen kazançlara indirimli kurumlar vergisi uygulanması açısından "**yatırım dönemi**" ifadesinden; yatırım teşvik belgesi kapsamındaki yatırıma fiilen başlanılan tarihi içeren geçici vergilendirme döneminin başından tamamlama vizesi yapılması amacıyla Ekonomi Bakanlığına⁷ müracaat tarihini içeren geçici vergilendirme döneminin son gününe kadar olan sürenin anlaşılması gerektiği belirtilmiştir.

Son olarak 07.09.2016 tarihli ve 29824 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 6745 Sayılı Yatırımların Proje Bazında Desteklenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 66'ncı maddesiyle **yatırım tamamlandıktan sonra** henüz yararlanılmamış olan yatırıma katkı tutarının endekslenmesi imkânı da getirilmiştir. **Bu konu özelliği nedeniyle aşağıda ayrı bir başlık altında açıklanmıştır.**

Diğer taraftan 05.10.2016 tarih ve 2016/9193 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 4. maddesi ile 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın 15. maddesinin 5.fıkrası değiştirilmiş olup, şöyledir:

"Bu maddeye göre hesaplanacak yatırıma katkı tutarına mahsuben, gerçekleştirilen yatırım harcaması tutarını aşmamak ve toplam yatırıma katkı tutarının yüzde seksenini geçmemek üzere yatırım döneminde yatırımcının diğer faaliyetlerinden elde edilen kazançlarına indirimli gelir veya kurumlar vergisi uygulanabilir."

Yapılan değişiklikle, yatırım döneminde diğer kazançlara uygulanacak indirimli gelir ve kurumlar vergisi uygulaması açısından, eskiden farklı olarak bölge veya yatırım türü ayırımına son verilmiştir.

Öte yandan, 22 Şubat 2017 tarihli ve 29987 sayılı Resmî Gazetede **2017/9917 sayılı "Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar"** yayımlanmıştır.

Kararın 6.maddesi ile 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karara eklenen geçici 8.madde ile **yatırım teşvik belgeli ve yatırıma devam eden mükellefler için yatırım teşvik mevzuatı 2017 yılı için daha avantajlı hale getirilmiştir.**

Buna göre; 2012/3305 sayılı Karar ve daha önceki kararlara istinaden imalat sanayiine yönelik "US-97 Kodu:15-37" düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında, 01.01.2017 ile 31.12.2017 tarihleri arasında gerçekleştirilen yatırım harcamaları için:

- Her bir bölgede geçerli yatırıma katkı oranına **15 puan ilave** edilmiş,
- Kurumlar vergisi veya gelir vergisi **indirim oranı tüm bölgelerde %100'e** çıkarılmış,
- Yatırıma katkı tutarının yatırım döneminde yatırımcının **diğer faaliyetlerinden elde ettiği kazançlarına uygulanacak oranı %100** olarak belirlenmiştir.

Geçici 8. madde ile sağlanan avantajlı teşvik uygulaması, teşvik belgesi üzerinde herhangi bir işlem yapılmaksızın uygulanabilecektir.

Avantajlı teşvik uygulamalarının süresi muhtelif kararla 2018 ve 2019 yılları için uzatılmış olup, son olarak 30 Aralık 2019 tarihli ve 30994 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 29.12.2019 tarih ve 1950 sayılı Cumhurbaşkanı Kararıyla, imalat sanayiine yönelik (US-97 Kodu: 15-37) düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında mükelleflere sağlanan **avantajlı teşvik uygulaması 2020, 2021 ve 2022 yıllarında da uygulanmak üzere üç yıl süreyle** yeniden uzatılmıştır.

DEVREDEN KATKI PAYININ TAKİP EDEN YILLARDA YENİDEN DEĞERLEME ORANINDA ARTIRILARAK UYGULANMASI İMKÂNI⁸:

6745 sayılı Kanunun⁴ 66'nci maddesiyle 5520 sayılı Kanunun 32/A maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, **yatırımın tamamlanması şartıyla** indirimli kurumlar vergisi uygulanmak suretiyle yararlanan kısım hariç olmak üzere kalan yatırıma katkı tutarı, **yatırımın tamamlandığı hesap dönemini izleyen yıllarda** Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre bu yıllar için belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılarak dikkate alınmasına imkân sağlanmıştır.

Kanun'un yayım tarihi **07.09.2016 itibariyle yürürlüğe giren** bu düzenlemeyle, yaşanan yüksek enflasyon nedeniyle mükelleflerin hak kaybına uğramaları hedeflenmiş, yatırım indirimi, ar-ge indirimi gibi düzenlemelerle paralellik sağlanmıştır.

Bu kapsamda 11 No.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği¹⁰ ile 1 No.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinde yapılan değişiklikle artırma ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.

Tebliğe göre; teşvik belgesi kapsamındaki toplam yatırıma katkı tutarının yatırımın tamamlandığı hesap döneminin sonuna kadar yararlanılmayan kısmının **yatırımın tamamlandığı hesap dönemini izleyen yıllarda** VUK hükümlerine göre bu yıllar için belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılarak dikkate alınacağı belirtilmiştir.

Buna göre, yatırımın tamamlanması şartıyla indirimli kurumlar vergisi uygulanmak suretiyle yararlanılan kısım hariç olmak üzere kalan / devreden yatırıma katkı tutarı, yatırımın tamamlandığı hesap dönemini izleyen yıllarda Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre bu yıllar için belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılarak dikkate alınacaktır. Yatırım döneminde hak kazanıldığı halde uygulanamayan kısım için (yani yatırım döneminde) endeksleme yapılamayacaktır. Bu kısıtlamanın herhangi bir gerekçesini göremiyoruz.

Bizim anlayışımıza göre, hak kazanılan yatırıma katkı payı tutarının kullanılmayıp gelecek döneme devreden kısımları da endekslenmelidir. Çünkü yeniden değerlendirme oranı ile artırımın gerekçesi bunlar için de aynen geçerlidir. Nitekim yatırım indirimi uygulamasında endeksleme için yatırımın tamamlanması beklenmemektedir. Eğer yatırım tamamlanamazsa daha önce yararlanılmış olan tutarlar dolayısıyla tahakkuk ettirilmemiş vergilerin cezalı olarak ikmal edileceği tabiidir.

Bu değişiklik 6745 sayılı Kanunun yayımı tarihinde 07.09.2016 itibariyle yürürlüğe girmiş olduğundan, bu tarihten itibaren verilecek geçici vergi ve gelir / kurumlar vergisi beyannamelerinde endeksleme yapılabileceğini düşünüyoruz. Keza sadece 2016 yılında hak kazanılan değil, önceki yıllarda hak kazanılan ancak söz konusu yıllarda yararlanılmayıp sonraki yıllara devreden tutarların da endekslenmesi gerektiği kanaatindeyiz.

Ne var ki Maliye İdaresi 2015 yılı ve öncesinde tamamlanmış olan yatırımların 2016 yılında endekslenemeyeceği, endekslenme uygulamasının en erken 2017 yılından itibaren başlatılabileceği görüşündedir⁶.

5. SONUÇ:

Vergisel teşviklerin içinde en önemli destek unsuru, şüphesiz indirimli kurumlar vergisi yoluyla mükelleflere sağlanan vergi indirimidir. Vergi indirimi, gelir veya kurumlar vergisinin yatırım için öngörülen katkı tutarına ulaşınca kadar indirimli uygulanmasıdır.

Çok önemli teşvik unsuru olan indirimli kurumlar vergisi, maalesef uygulamada mükellefleri ve meslek mensuplarını en çok uğraştıran konuların başında gelmektedir.

Gerek yatırım döneminde ve gerekse işletme döneminde yatırıma isabet eden kazancın sağlıklı tespit edilememesi, imalat sanayiine yönelik yatırım teşvik belgelerine sağlanan avantajlı teşvik uygulamasında yaşanan belirsizlikler ve uygulama farklılıkları teşvik uygulamasını zorlaştırmaktadır.

2012/3305 no.lu Teşvik Kararnamesi ve bu karara ilişkin 1 no.lu Uygulama Tebliğinin defalarca kez değiştirilmesi, zaten yeterince karışık olan teşvik mevzuatını iyice içinden çıkılmaz hale getirmektedir. Ayrıca diğer kazançlara sağlanan indirimli kurumlar vergisi uygulamasının sadece yatırım dönemiyle sınırlı tutulması, işletme dönemi için mükelleflere aynı imkânın verilmemesi yatırım teşvik uygulamasının yatırımcılarımız açısından cazibesini azaltmaktadır.

Yatırım teşvik uygulamalarının yatırımcılarımıza ve dolayısıyla ülke ekonomisine daha faydalı olabilmesi için önerilerimiz;

- Yatırım teşvik mevzuatımızın **basit, sade ve herkes tarafından anlaşılabilir** olması,
- Çok sık mevzuat değişikliği yapılmaması,
- En çok karışıklığa neden olan **indirimli kurumlar vergisi uygulamasının sadeleştirilmesi**,
- Yatırım tamamlanmamış olsa bile devreden katkı payının takip eden yıllarda yeniden değerlendirilmesinde artırılabilmesi,
- İndirimli kurumlar vergisi uygulamasında, **yatırım dönemi, işletme dönemi ayırımına son verilmesi**,
- İndirimli kurumlar vergisinin yatırıma isabet eden kazançla sınırlı olarak değil, **tüm kurum kazancına** uygulanabilmesi,

yönündedir.

02.03.2022

1 19.06.2012 tarih ve 28328 sayılı Resmî Gazetede yayımlanmıştır.
https://www.lebibyalkin.com.tr/mevzuat/mevbank/dis-ticaret-ve-gumruk/tesvik-mevzuati_i_tuzuk-ve-kararnameler_i_0933d-000_yatirimlarda-devlet-yaridmlari-hk.-karar-2012-3305.html

2 20.06.2012 tarih ve 28329 sayılı Resmî Gazetede yayımlanmıştır.
https://www.lebibyalkin.com.tr/mevzuat/mevbank/dis-ticaret-ve-gumruk/tesvik-mevzuati_i_tebliğler_i_0933f-000_yatirimlarda-devlet-yaridmlari-hk.-teb.-2012-1.html

3 Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü, **10.07.2018 tarihinden itibaren Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlanmıştır.**

4 07.09.2016 tarihli ve 29824 sayılı Resmî Gazetede yayımlanmıştır.

5 31.12.2016 tarih ve 29935 sayılı (3.Mükerrer) Resmî Gazetede yayımlanmıştır.

6 Denizli Vergi Dairesi Başkanlığınca Verilen 10.08.2017 tarihli Özelge
<https://www.gib.gov.tr/kvk-yeniden-degerleme-hk>